

Ukrainian Drama
TRANSLATIONS

ukrdrama.ui.org.ua

Author

Liudmila Timoșenko

Play

TARA MEA

Original name /
translated

Моя Тара

Translator

Raluca Rădulescu

Language of
translation

Românesc

Copyright of original
text belongs to

Tymoshenko.ludmyla@gmail.com

Copyright of
translation belongs to

ralucarescu@yahoo.com

10 martie 2022

Piesă comisionată de Centrul Philip Arnoult
pentru Dezvoltarea Teatrului Internațional (SUA)

Traducere de
București, 29 aprilie 2022

În filmul „Pe aripile vântului” e un episod cu înmormântarea lui Gerard, tatăl lui Scarlett, în care, înainte de a închide sicriul, Will o roagă pe Scarlett să intre în casă, sub pretextul că e însărcinată și ar putea pierde copilul din cauza căldurii. Iar bătrâna care era lângă ea îi spune: „De fapt, nu voia să auzi cum se bat cuiele în sicriu. Și are dreptate. Ține minte, Scarlett: până nu auzi asta, ți se pare că omul e încă viu. Dar când o faci... Da, e cel mai înfricoșător sunet din lume, sunetul sfârșitului...”

Aveam 12 ani când am citit asta. La vremea aia, locuiam cu bunica mea, Tania, în orașul Ovruci din regiunea Jîtomîr, Ucraina. Când aveam șapte luni, părinții mei m-au trimis la bunica, din Kazahstanul de Nord, unde m-am născut. Tatăl meu era în forțele armate de rachete. Ce înseamnă asta? Înseamnă că atunci când o rachetă e în misiune de alertă, ea trebuie să fie în permanență sub supraveghere. Erau ghidate de la posturi de comandă situate în subteran. Rachetele se numeau „Satan” și la vremea aia erau cele mai grele focoașe nucleare (numai în garnizoana tatălui meu erau douăzeci și patru). Și ofițerii stăteau în subteran pentru a menține controlul asupra rachetelor. Iar ofițerul de serviciu știa că, dacă primește ordin, trebuie să apese pe buton.

Erau trei tipuri de alertă. Prima era „alerta permanentă”, atunci în buncăr era aprinsă lumina verde. A doua era „alerta maximă”, când era aprinsă lumina albastră. Iar la a treia, adică „alerta militară”, se aprindea lumina roșie și ofițerul de serviciu trebuia să pună în funcțiune toate instrumentele care trebuia să ghideze racheta spre țintă. Mai departe nu mai rămânea decât butonul roșu. Ofițerul de serviciu știa că apăsând pe butonul roșu, ar fi distrus un oraș de zece ori mai mare decât Hiroshima și Nagasaki la un loc.

Pe mine m-au trimis de acolo, la bunica mea din Ucraina, fiindcă pentru un bebeluș de șapte luni, clima din nordul Kazahstanului nu e tocmai potrivită. Zece luni pe an e iarnă și restul e vară, așa glumesc localnicii. Erau minus patruzeci de grade iarna și plus patruzeci vara. Mă îmbolnăveam tot timpul. Fratele meu mai mare, Serghei, a rămas cu părinții mei. Era un băiețel de cinci ani, foarte speriat. La fel ca toți copiii sovietici, care trăiau în astfel de orașe militare, temându-se de războiul nuclear. La cinci ani, știa ce înseamnă „comportament neautorizat”. Era un subiect discutat constant de părinți, de educatoare la grădiniță, de vecini, vânzători și coafeze în egală măsură. Ofițerii obișnuiți erau de obicei oameni foarte rezistenți cu o minte de oțel. Dar, din când în când, le mai ceda „mansarda”, din cauza tensiunii nervoase de a sta în camera de control și de a urmări culoarea luminii de alarmă, unii chiar au înnebunit. O astfel de transformare mentală trebuia să

fie detectată sau, prin anumite indicii, prevăzută. În caz contrar, putea apărea acel așa-numit „comportament neautorizat”. Adică, un ofițer de serviciu, realizând că e capabil să facă terci planeta Pământ, de unul singur, ar fi putut ceda la ideea că poate face orice are el chef.

O astfel de „defecțiune” putea apărea nu numai în capul unei persoane, ci și în sistemul de control al buncărului. La un moment dat, ceva nu a mers bine și din greșeală, s-a aprins lumina roșie de alarmă. Și în timp ce ofițerul de serviciu, transpirat de o teroare animalică, îndrepta racheta spre țintă, comandamentul a reușit să emită directivele corespunzătoare pentru a anula ordinul.

Mie nu-mi era frică de războiul nuclear pentru că eu am crescut în casa bunicii. Vara mâncam colțunași cu cireșe și iarna piure de cartofi cu sos. Bunica mă trăgea cu sania și mă ducea la pomul de iarnă, iar pe 9 mai ieșeam la paradă cu steaguri și ne bucuram de cerul liniștit de deasupra capetelor noastre și de victoria împotriva fascismului. Bunicul murise încă din '58. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial el a luptat pe diferite fronturi, reparând avioane militare. Pe bunica o cunoscuse în Germania, unde, la fel ca multe fete tinere, fusese adusă cu trenul din Ucraina și obligată să lucreze în fabricile și uzinele germane. După război, bunica și bunicul, împreună cu fratele mai mare al tatălui meu, Valeri (botezat după pilotul de încercare Valeri Cikalov), s-au mutat în garnizoana din orașul Baranovici, din Belarus. Bunicul a murit când tatăl meu, Victor, avea 9 ani. Cu ocazia sărbătorilor de Paște, bunicul plecase din Belarus până în satul lui natal din regiunea Jîtomîr, și mergând el „din casă-n casă” (era tradiția ca în zilele de sărbătoare, oamenii să meargă, de dimineața până seara, din vecin în vecin și să bea țuică), când s-a întors la Baranovici, a murit din cauza unui atac cerebral. Pentru că pe drum i se făcuse dor de bunica, așa că imediat după s-a întors acasă „s-a urcat pe ea” și i-a cedat inima. Avea 38 de ani. Bunica mea, tatăl meu și fratele lui, Valeri, își amintesc sunetul de când băteau cuiele în sicriu. La opt luni de la moartea bunicului, bunica mea a decis să se întoarcă la rudele ei din Ucraina. În orașul Ovruci, ea și cei doi fii ai ei au primit o cameră într-un apartament la comun. Familia bunicului a cerut ca trupul neînsuflețit să fie mutat în satul lui natal de lângă Ovruci. Pentru a putea face asta, bunica a vândut singurul lucru de valoare pe care îl avea: un acordeon nemțesc, trufeu de război. Sicriul a fost dezgropat, și acoperit cu ramuri de brad ca să nu se simtă mirosul de cadavru, și reîngropat în cimitirul local. Tata nici acum nu suportă mirosul conifere. Apoi bunica a primit o casă, în care am venit eu, când aveam șapte luni, din Kazahstanul de Nord și în care am locuit până la opt ani, când părinții mei m-au dus la Lviv.

Casa de cărămidă roșie a fost pentru mine cel mai fericit loc din lume. În toate vacanțele „zburam” acolo (de fapt, mergeam cu trenul Lviv-Lugansk cu schimbare la Korosten). Asociază mirosul de iasomie, care creștea în apropierea casei, cu începutul unei fericiri de lungă durată. Școala se termina pe 25 mai, iar pe 26 mai, miroseam florile albe de iasomie. Mă așteptau trei luni de timp frumos și lipsit de griji.

Într-o vară am primit cele două volume din „Pe aripile vântului”, care erau o marfă rară, așa că a trebuit să predau 20 de kilograme de hârtie uzată pentru a le obține. M-am imaginat că eu sunt Scarlett O'Hara și casa bunicii mele er Tara. Am descoperit atunci o lume cu totul nouă și minunată, părțile despre război m-au plictisit, dar am recitat de mai multe ori părțile despre relația dintre Scarlett și Rhett. Citind rândurile despre sunetul sfârșitului, am fost, pentru prima dată în viața mea, îngrozită. Mi-am dat seama că într-o zi va muri și bunica mea și voi auzi acele sunete. Dar din fericire, asta s-a întâmplat când aveam deja 40 de ani. Bunica i-a supraviețuit soțului ei 53 de ani, iar când a fost adusă pentru a fi înmormântată în cimitirul familiei din sat, oamenii au zis că încă își aminteau de sicriul lui acoperit cu ramuri de brad. Bunica a murit la 92 de ani. Femeile care o îmbracaseră în „hainele de moarte”, i-au legat maxilarul cu o batistă. L-au strâns atât de tare încât bunica zâmbea. Eram pregătită pentru sunetul cuielor bătute în sicriu.